NORAKSTS
Lieta Nr.A42395707
AA43 – 0546 – 10/11

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2010.gada 28.jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja Dz.Amerika,
tiesneses Ļ.Kušnire un L.Slica,

piedaloties atbildētājas Stopiņu novada pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Stopiņu novada domes pārstāvei *D.L.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz zemnieku saimniecības „*/Nosaukums/*" īpašnieces *D.K.* pieteikumu par Rīgas rajona padomes 2006.gada 24.oktobra lēmuma Nr.22 (protokola izraksts Nr.9) „Par atteikumu nodot privatizācijai pašvaldības īpašuma objektu – ēku – angāru un tam piegulošo zemesgabalu */adrese/*" atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Kernauto" (zemnieku saimniecības „*/Nosaukums/*" tiesību un saistību pārņēmēja) apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 12.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Zemnieku saimniecības „*/Nosaukums/*" īpašniece *D.K.* (turpmāk – pieteicēja) 2006.gada 29.jūnijā Rīgas rajona padomē iesniedza privatizācijas ierosinājumu par Rīgas rajona padomes īpašuma – ēkas (angāra) 327,6 m^2 platībā (būves kadastra Nr.*/kadastra numurs/*) un tam piegulošā zemesgabala 0,4 hektāru platībā (kadastra Nr.*/kadastra numurs/*) */adrese/* (turpmāk – Objekts) nodošanu privatizācijai.

[2] Ar Rīgas rajona padomes 2006.gada 24.oktobra lēmumu Nr.22 (protokola izraksts Nr.9) (turpmāk – Lēmums) pieteicējai atteikts Objektu nodot privatizācijai.

Lēmums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Saskaņā ar 1996.gada 20.septembra nekustamā īpašuma valdījuma līgumu Nr.39 Objekts nodots Rīgas rajona padomes iestādes – */internātskola/* (turpmāk – Skola) valdījumā. Objekts reģistrēts zemesgrāmatā.

[2.2] Saskaņā ar 1997.gada 13.jūnija un 2005.gada 16.jūnija līgumu Skola Objektu iznomājusi pieteicējai automašīnu remontu un ražošanas vajadzībām.

[2.3] Skolai izteikts Skolas akreditācijas komisijas aizrādījums par valdījumā esošās teritorijas estētisko un ekoloģisko nesakārtotību pieteicējai iznomātajā teritorijā.

[2.4] Rīgas rajona padomes 2006.gada 23.maija lēmumā Nr.33 (protokols Nr.5) konstatēts, ka Rīgas rajona padome nepiekrīt Objekta turpmākai iznomāšanai, tādējādi Skola 2005.gada 16.jūnija nomas līgumu ar pieteicēju nepagarināja un noslēdza vienošanos par Objekta atbrīvošanu līdz 2006.gada 31.decembrim.

[2.5] Saskaņā ar 2005.gada 25.janvāra „Rīgas rajona padomes */internātskola/* nolikuma" 1.1.punktu, Skola ir Rīgas rajona padomes speciālās izglītības iestāde, kura īsteno speciālās izglītības programmas bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem un nodrošina diennakts uzturēšanos mācību iestādē.

Lai nodrošinātu Skolas izglītības programmu kvalitatīvu realizāciju, būtu nepieciešams esošo teritoriju izmantot sporta, rehabilitācijas un darba iemaņu veidošanai atbilstošas celtnes izbūvei, paredzot telpas sporta, ārstnieciskajām un rehabilitācijas nodarbībām, aroda un pašapkalpes iemaņu apguvei, kā arī telpas sensoro un taktilo procesu nodrošināšanai atbilstoši katra audzēkņa spējām.

Šobrīd nodarbības notiek pielāgotās telpās, no kurām dažas neatbilst sanitārām normām. Skolas teritorijā ir apgrūtināta jaunas ēkas celtniecība, jo teritorijā atrodas kanalizācijas sistēmas, dīķi, dziļurbums. Angāra vietā vajadzētu izveidot telpas ar sporta zāli un telpas arodapmācībai, kā arī ārstnieciskās rehabilitācijas telpas.

[2.6] Ja nekustamais īpašums tiktu nodots privatizācijai, pastāv iespēja, ka tas turpmāk netiktu izmantots Skolas funkciju nodrošināšanai un Skolai būtu jāmeklē citas telpas un jānomā zeme.

[2.7] Lēmums pieņemts, izvērtējot ar lietu saistītos apstākļus un pamatojoties uz Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma (turpmāk – Privatizācijas pabeigšanas likums) 6.panta trešo un sesto daļu, likuma „Par pašvaldībām" 15.panta 4.punktu un likuma pārejas noteikumu 14.punkta 2.apakšpunktu.

[3] 2006.gada 11.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nododot Objektu privatizācijai. Pieteikums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Objekts nepārtraukti nomāts no 1997.gada, bez kavējumiem maksājot nomas maksu, nekustamā īpašuma nodokli un uzturot pienācīgā kārtībā nomāto teritoriju, tādējādi paļaujoties, ka pašvaldība dos iespēju pieteicējai privatizēt Objektu, sniedzot nepieciešamo atbalstu tā privatizācijas procesā (reģistrēt nomas līgumu zemesgrāmatā, pagarināt Nekustamā īpašuma nomas līguma termiņu utt.).

[3.2] Atbildētāja ierobežojusi pieteicējai pirmpirkuma tiesības, jo no likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objekta privatizāciju" 35.panta pirmās daļas 2.punkta izriet pieteicējas Objekta pirmpirkuma tiesības.

[3.3] Rīgas rajona padome nav ievērojusi privātpersonu tiesību ievērošanas principu, likuma atrunas principu un samērīguma principu, neievērojot pieteicējas kā privātpersonas intereses un ierobežojot tās tiesības. No šāda pieteicējas tiesību ierobežojuma sabiedrība negūs nekādu labumu.

[3.4] Nedz Stopiņu pagasta padome, kuras teritorijā atrodas Objekts, nedz Rīgas rajona padome nav pieņēmusi nevienu lēmumu, ar kuru pašvaldība būtu rezervējusi Objektu Skolas sporta zāles būvniecībai. Šāds pašvaldības nodoms nav paredzēts un nav iekļauts arī Stopiņu pagasta teritorijas attīstības programmā, kas apstiprināta ar Stopiņu pagasta padomes 2003.gada 17.decembra sēdes Nr.74 lēmumu Nr.1.

Lēmumā norādītais, ka būtu nepieciešams izbūvēt sporta, rehabilitācijas un darba iemaņu veidošanai atbilstošu celtni un vajadzētu izveidot telpas ar sporta zāli un telpas arodapmācībai, kā arī ārstnieciskās rehabilitācijas telpas, nevar būt par pamatojumu privatizācijas ierosinājuma noraidīšanai, jo minētie apgalvojumi vēlējuma izteiksmē neatspoguļo pašvaldības konkrētu plānu izmantot Objektu.

[3.5] Starp Objektu un Skolu atrodas asfaltēts ceļš ar intensīvu autotransporta satiksmi, kas ved uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) „Getliņi EKO" teritoriju. Saskaņā ar SIA „Getliņi EKO" sniegto informāciju darba dienā vidēji tās teritorijā iebrauc 500 smagās automašīnas. Tādējādi apšaubāms, ka uz šī zemesgabala tiks izbūvētas Skolai nepieciešamās telpas, jo pašvaldībai papildus būs jāveic nozīmīgi un finansiāli dārgi pasākumi, lai nodrošinātu bērnu drošību.

[3.6] Pašvaldības arguments par izglītības iestāžu darbības pārtraukšanu ir nepamatots, jo Skolas darbība netiek apturēta, pārtraukta vai izbeigta. Skolas ēka ar tai piekrītošajām palīgēkām atrodas uz cita zemesgabala, un Objekta nodošana privatizācijai tās darbību nekādā veidā nevarētu pārtraukt.

Objekts šobrīd netiek izmantots pašvaldības funkcijas – gādāt par iedzīvotāju izglītību – nodrošināšanai, jo tas vairāk kā 9 gadus tiek iznomāts. Ņemot vērā Objekta atrašanās vietu un to, ka Objektu ieskauj rūpnieciskās apbūves teritorijas, maz ticams, ka arī turpmāk tas varētu tikt izmantots minētās pašvaldības funkcijas nodrošināšanai.

[4] 2007.gada 9.februārī Administratīvajā rajona tiesā saņemtajos rakstveida paskaidrojumos Rīgas rajona padome pieteikumu neatzīst uz Lēmumā ietverto argumentu pamata, papildus norādot tālāk minēto.

[4.1] Izvērtējot, vai Objekts ir nepieciešams pašvaldības funkciju veikšanai, konstatēts, ka Skolas izglītības programmu kvalitatīvai realizācijai Objekts turpmāk ir nepieciešams sporta, rehabilitācijas un darba iemaņu veidošanai atbilstošas celtnes izbūvei. Šobrīd šādu nodarbību nodrošināšanai telpu nav.

[4.2] Saskaņā ar Privatizācijas pabeigšanas likumu pašvaldībai ir jāizvērtē, vai attiecīgais īpašuma objekts ir nepieciešams pašvaldības funkciju veikšanai. Likumā nav norādes uz papildus nosacījumiem vai prasībām, kas jāievēro izvērtēšanas procesā, piemēram, konkrētu lēmumu esamībai. Tādējādi pašvaldība šo nepieciešamību izvērtē lēmuma pieņemšanas brīdī.

Nodoms par sporta un rehabilitācijas kompleksa celtniecību Skolas vajadzībām izriet no 1996.gada 20.septembra valdījuma līguma Nr.39 pielikuma „Valdījumā nododamo ēku un būvju tehniskais raksturojums" beigu daļā

ietvertās frāzes – nepieciešams izskatīt jautājumu par līdzekļu iedali sporta un rehabilitācijas centra ierīkošanai.

Minētā projekta realizācija cieši saistīta ar pašvaldības finanšu līdzekļu ieguldījumu. Rīgas rajona padome regulāri veic ieguldījumus Skolas ēkas un palīgēku remontam un uzlabojumiem. Ir izstrādāts tehniskais projekts Skolas renovācijai, kuru paredzēts īstenot atbilstoši budžetam. Skolas attīstībai finanšu līdzekļi tiek paredzēti pakāpeniski un iespēju robežās, pirmkārt uzlabojot mācību ēkas stāvokli, lai nodrošinātu skolas izglītojamajiem pilnvērtīgu mācību procesu un sadzīves apstākļus. Tādējādi, īstenojot mērķi – izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām iegūt savam veselības stāvoklim, spējām un attīstības līmenim atbilstošu izglītību izglītības iestādē, vienlaikus nodrošinot izglītojamā pedagoģiski psiholoģisko un medicīnisko korekciju, sagatavotību darbam un dzīvei sabiedrībā (Vispārējās izglītības likuma 49.panta otrā daļa).

[4.3] Objekts atrodas Skolai pretējā ceļa pusē, tomēr tas ir vienīgais blakus Skolai esošais un pašvaldībai piederošais zemesgabals, uz kura ir iespējama attiecīgas celtnes izbūve. Arī pati izglītības iestāde izvietota ēkā, kura atrodas šajā teritorijā, un tās likvidācija vai darbības pārtraukšana nav paredzēta. Stopiņu novada teritorijas plānā teritorija, kurā atrodas Objekts, atzīmēta kā sabiedrisko objektu apbūves teritorija.

[4.4] Labums, ko sabiedrība iegūst, noraidot Objekta privatizācijas ierosinājumu, ir lielāks nekā personas tiesisko interešu ierobežojums, jo netiek apdraudēta iedzīvotāju pieejamība primārās un sekundārās veselības aprūpei, tādējādi ievērots un sasniegts sabiedrības interesēm atbilstošs mērķis.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 16.jūlija lēmumu administratīvā procesa dalībnieks lietā – zemnieku saimniecība „*/Nosaukums/*" – aizstāta ar tās tiesību un saistību pārņēmēju SIA „Kernauto".

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2008.gada 21.augusta lēmumu lietā kā otrs atbildētājs pieaicināts Ministru kabinets, kurš savos paskaidrojumos tiesai norāda, ka ir nepamatoti pieaicināts lietā kā atbildētājs. Tai pat laikā paskaidro, ka Objekta nenodošana privatizācijai un tā izmantošana Lēmumā norādītajiem mērķiem nesīs labumu sabiedrībai, jo tas skars plašu personu loku.

[7] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 12.maija spriedumu pieteicējas pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[7.1] Tiesa secinājusi, ka šajā lietā ir jāizskata prasījums par labvēlīga administratīvā akta – Objekta nodošanu privatizācijai – izdošanu, pārbaudot, vai lietā pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanai nepieciešamie priekšnosacījumi.

[7.2] Lietā konstatēti šādi faktiskie apstākļi:

[7.2.1] Ar 1996.gada 20.septembra nekustamā īpašuma valdījuma līgumu Nr.39 Objekts nodots Skolas valdījumā;

[7.2.2] 1997.gada 13.jūnijā starp pieteicēju un Skolu noslēgts nomas līgums Nr.66 par Objekta nomu (*lietas 12. – 16.lapa*);

[7.2.3] 2005.gada 16.jūnijā starp pieteicēju un Skolu noslēgts nomas līgums par Objekta nomu (*lietas 17. – 21.lapa*);

[7.2.4] Ar Rīgas rajona padomes 2006.gada 23.maija lēmumu Nr.33 (protokols Nr.5) nolemts atteikt Objekta turpmāko nomu pieteicējai, vienojoties par Objekta atbrīvošanu līdz 2006.gada 31.decembrim;

[7.2.5] 2006.gada 29.jūnijā pieteicēja iesniedza Objekta privatizācijas ierosinājumu;

[7.2.6] 2006.gada 24.oktobrī pieņemts Lēmums;

[7.2.7] No zemesgrāmatu apliecības (*lietas 37. – 38.lapa*) izriet, ka īpašuma objekts „*/internātskola/*" kadastra Nr.*/kadastra numurs/* Rīgas rajona Stopiņu pagastā 2002.gada 26.augustā nostiprināts uz Rīgas rajona pašvaldība vārda, pamatojoties uz 2001.gada 16.maija Stopiņu pagasta padomes uzziņu Nr.02-3/355, 1991.gada 1.jūlija Latvijas Republikas Ministru padomes lēmumu Nr.171 un 1992.gada 12.aprīļa */internātskola/* pieņemšanas nodošanas aktu;

[7.2.8] Atbilstoši spēkā esošajam Stopiņu novada teritorijas plānojumam īpašums „*/internātskola/*" Rumbulā Stopiņu novadā (kadastra Nr.*/kadastra numurs/*; */kadastra numurs/*) atrodas sabiedrisko objektu apbūves teritorijā (*lietas 87. – 90.lapa*).

[7.3] Tiesa secinājusi, ka lietā ir strīds par to, vai Rīgas rajona padome pamatoti atteica pieteicējai nodot Objektu privatizācijai, kā arī par to, vai konkrētajā gadījumā ir konstatējami pieteicējai labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnosacījumi.

[7.4] Ar Lēmumu Rīgas rajona padome atteicās nodot privatizācijai Objektu, tādējādi atsakot uzsākt Objekta privatizācijas procesu. Lēmums, kas pieteicējai ir nelabvēlīgs administratīvais akts, pamatots ar Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta trešo un sesto daļu, likuma „Par pašvaldībām" 15.panta 4.punktu.

Izvērtējot minētās tiesību normas kopsakarā, tiesa secinājusi, ka likumdevējs paredzējis iespēju pašvaldībai ar savu lēmumu izlemt par pašvaldības īpašuma objekta privatizāciju, izdodot administratīvo aktu un izvērtēšanas kritērijs ir konkrētā objekta nepieciešamība valsts pārvaldes funkciju vai komercdarbības veikšana.

Tādējādi pirms lēmuma pieņemšanas par attiecīgā pašvaldības īpašuma nodošanu privatizācijai pašvaldībai ir jāizvērtē, vai attiecīgais īpašums ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju vai komercdarbības veikšanai. Privatizācijas ierosinātājam nav publisko subjektīvo tiesību prasīt labvēlīga lēmuma pieņemšanu, ja pašvaldība konstatē, ka attiecīgais īpašums ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju vai komercdarbības veikšanai. Privatizācijas ierosinātājam ir publiskās subjektīvās tiesības prasīt, lai atteikums būtu pamatots.

Turklāt minētās tiesību normas neuzliek par pienākumu pašvaldībai obligāti piešķirt kādai konkrētai personai valsts īpašuma objektu privatizācijai. Ir noteikti kritēriji, kādā kārtībā ir izskatāmi šādi pieteikumi. Pašvaldībai ir uzlikts pienākums izdot administratīvo aktu, ar kuru konkrētais pašvaldības īpašuma

objekts tiek nodots privatizācijai vai ar kuru tiek atteikts nodot pašvaldības īpašuma objektu privatizācijai. Tātad lēmums par privatizācijas ierosinājuma atteikumu ir satura izvēles administratīvais akts un, atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 65.panta trešajai daļai iestādei, izdodot šādu aktu, tā saturs jānosaka, pamatojoties uz lietderības apsvērumiem piemērojamās tiesību normas ietvaros.

Izskatāmajā gadījumā atbildētājai bija jāizdara lietderības apsvērumi, samērojot attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses ar pieteicējas interesēm. Turklāt, nolemjot saglabāt Objektu pašvaldības īpašumā un nenododot to privatizācijai, obligāti norādāma konkrēta no normatīvajiem aktiem izrietoša pašvaldības funkcija, kuras veikšanai Objekts ir nepieciešams.

[7.5] Atbildētāja atteikumu nodot privatizācijai Objektu pamatojusi ar to, ka Objekts saglabājams pašvaldības īpašumā, lai atbilstoši likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 4.punktam nodrošinātu pašvaldības autonomo funkciju – gādāt par iedzīvotāju izglītību.

Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām" 7.panta otro daļu un 15.panta 4.punktu tikai pašvaldības ekskluzīvā kompetencē ir izvēlēties veidu, kādā šo funkciju, tostarp izglītības nodrošināšana, īstenošana tiks realizēta.

Izvērtējot Lēmumu, tiesa konstatējusi, ka atbildētāja konkrētajā gadījumā ir izvērsti norādījusi gan mērķi, kura nodrošināšanai Objektu nepieciešams saglabāt pašvaldības īpašumā, gan veidu, kādā tas tiks realizēts.

No Lēmuma izriet, ka pašvaldība izlēmusi izmantot Objektu Skolas skolēnu sporta, rehabilitācijas un darba iemaņu veidošanai atbilstošas celtnes izbūvei, telpu ar sporta zāles izveidošanai, kā arī arodapmācības un ārstnieciskās rehabilitācijas telpu izveidošanai.

Atbildētājas norādītais Objekta izmantošanas mērķis pilnībā atbilst likuma „Par pašvaldībām" 3.panta pirmās un otrās daļas prasībām, jo tieši šim mērķim pašvaldība realizē savas autonomās funkcijas.

Turklāt autonomo pašvaldības funkciju veikšana konkrētajā Objektā var būt arī nākotnes jautājums vai plāns, ne tikai šobrīd īpašuma Objektā realizētā funkcija. Šādi plāni tiek paredzēti teritoriālās plānošanas dokumentos gan reģionālā līmenī, gan pašvaldību līmenī, un šim mērķim Objekts tiek rezervēts jau laikus.

[7.6] Tiesas ieskatā ir būtiski, ka konkrētais Objekts ar savām fiziskajām īpašībām var kalpot tam mērķim, kuram to nodomājusi izmantot pašvaldība. Izvērtējot lietas materiālus, tiesa konstatējusi, ka Objekts saskaņā ar spēkā esošo Stopiņu novada teritorijas plānojumu atrodas sabiedrisko objektu apbūves teritorijā. Turklāt atbildētāja uzsākusi Objektā plānotās celtnes – sporta zāles ar palīgtelpām jaunbūves projektēšanu (*lietas 145. – 147.lapa*).

Līdz ar to uz Objektu ir attiecināmi visi priekšnosacījumi, lai Objektā būtu iespējams realizēt to autonomo pašvaldības funkciju, kuru ieplānojusi veikt atbildētāja.

Tādējādi tiesa konstatējusi, ka pastāv arī citi tiesiskie priekšnoteikumi, lai atbildētāja pilnvērtīgi nodrošinātu Lēmumā noradīto autonomo pašvaldības funkciju – gādāt par iedzīvotāju izglītību.

[7.7] Pieteicējai kā jebkurai privāto tiesību personai saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 31.panta pirmo daļu ir tiesības ierosināt jebkura pašvaldības īpašuma objekta privatizāciju, taču minētā likuma normas nesatur obligātu prasību atbildētājai, saņemot privatizācijas ierosinājumu, nodot to privatizācijai, turklāt konkrēti privatizācijas ierosinātājam.

Privatizācijas procesu reglamentējošās tiesību normās ir noteikti konkrēti priekšnosacījumi, kad kādai personai ir atzīstamas pirmpirkuma tiesības uz kādu noteiktu valsts vai pašvaldības objektu.

Lai kādai personai atzītu pirmpirkuma tiesības uz privatizējamo pašvaldības īpašuma objektu, jāpastāv sekojošiem priekšnosacījumiem: 1) privatizējamā pašvaldības īpašuma objekta nomnieks nomā visu privatizējamo objektu ilgāk par vienu gadu; 2) nomas līgums ir reģistrēts likumā paredzētajā kārtībā; 3) nomniekam nav nomas maksas parādu. No zemesgrāmatu apliecības izriet, ka Objekta nomas līgums nav reģistrēts Zemesgrāmatā, tādējādi nepamatota ir pieteicējas norāde, ka atbildētāja būtu ierobežojusi tās pirmpirkuma tiesības (arī gadījumā, ja atbildētāja būtu nolēmusi nodot Objektu privatizācijai).

Šajā gadījumā likums, paredzot pieteicējai (vai jebkurai personai) tiesības iesniegt privatizācijas ierosinājumu, negarantē šai personai tiesības uz valsts vai pašvaldības īpašuma iegūšanu. Arī ierosinājuma apmierināšanas gadījumā pieteicēja neiegūst tiesības uz konkrēto Objektu, jo saskaņā ar likumu pieteicēja nav atzīstama par personu, kurai konkrētajā gadījumā ir pirmpirkuma tiesības. Ierosinājuma akceptēšanas gadījumā Objekts būtu privatizējams izsolē, kas negarantē pieteicējai absolūtas tiesības šo Objektu iegūt.

Tāpat privatizācijas procesu reglamentējošās tiesību normas neuzliek atbildētājai pienākumu nodot privatizācijai tādu Objektu, par kuru nomnieks regulāri maksā nomas maksu, nekustamā īpašuma nodokli un uztur nomāto teritoriju (kas tiesas ieskatā ir nomnieka tiešais pienākums). Turklāt nomnieka saistību izpilde nevar radīt pieteicējai tiesisko paļāvību, ka atbildētāja nodos Objektu privatizācijai pieteicējai.

[7.8] Administratīvās tiesas kompetencē nav atbildētāja vietā izlemt jautājumu par valsts funkciju nodrošināšanai lietderīgāko lēmumu, bet gan pārbaudīt, vai atbildētāja, pieņemot Lēmumu, ievēroja materiālās un procesuālās tiesību normas un vai nepieļāva rīcības brīvības izmantošanas kļūdas.

Izvērtējot Lēmumu, tiesa konstatējusi, ka atbildētāja ir izdarījusi un Lēmumā atspoguļojusi lietderības apsvērumus, kā arī vērtējusi administratīvā akta izdošanas lietderību. Atbildētāja norādījusi, ka sabiedrības ieguvums, noraidot privatizācijas pieteikumu, ir lielāks kā pieteicējas tiesisko interešu ierobežojums, jo Objekts ir saglabājams pašvaldības īpašumā ar mērķi izmantot Objektu Skolas skolēnu sporta, rehabilitācijas un darba iemaņu veidošanai atbilstošas celtnes izbūvei, telpu ar sporta zāli izveidošanai, kā arī arodapmācības un ārstnieciskās rehabilitācijas telpu izveidošanai. Tiesa atzinusi, ka šāds pamatojums par lietderības apsvērumu veikšanu konkrētajā lietā ir pietiekams.

Tiesas ieskatā atbildētāja, pieņemot Lēmumu, savu rīcības brīvību ir izmantojusi tiesību normas robežās. Objekta fiziskās īpašības atbilst tam mērķim, kuram to nodomājusi izmantot pašvaldība, turklāt šis mērķis ir vērsts uz sabiedrības interešu apmierināšanu, uzsverot bērnu ar īpašām vajadzībām interešu apmierināšanu, kas ir pietiekams pamats, lai ierobežotu pieteicējas interesi iegūt īpašumā Objektu.

[7.9] Tiesa konstatējusi, ka atbildētāja Lēmuma pamatojumā ir norādījusi pietiekamus un objektīvus iemeslus, lai noraidītu pieteicējas iesniegto privatizācijas ierosinājumu. Atbildētājas pienākums ir izpildīt likuma „Par pašvaldībām" 15.pantā imperatīvi noteiktās autonomās funkcijas un galvenais uzdevums ir darboties visu administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs, jo sevišķi bērnu ar īpašām vajadzībām interesēs.

Līdz ar to nav objektīva un tiesiska pamata Lēmuma atcelšanai, kā arī nav pamata uzlikt pienākumu atbildētājai izdot administratīvo aktu par Objekta nodošanu privatizācijai. Pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

[7.10] Pieteicējas norādītie apsvērumi par to, ka Objektu un Skolu nodala ceļš ar intensīvu satiksmi, to, ka Objekta nodošana privatizācijai Skolas darbību neietekmē un to, ka Objekts šobrīd netiek izmantots izglītības funkciju nodrošināšanai, ka arī pieteicējas šaubas par to, vai Objektā tiks izbūvētas Skolai nepieciešamās telpas, jo būs jāveic nozīmīgi un dārgi pasākumi, pēc būtības nevar mainīt tiesas secinājumus par to, ka Objekts nav privatizējams, tādēļ tiesa šos pieteicējas argumentus detalizēti nav analizējusi.

[8] 2009.gada 2.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemta pieteicējas apelācijas sūdzība par spriedumu, lūdzot to atcelt turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[8.1] Tiesa ir pārkāpusi APL 107.pantā noteikto objektīvās izmeklēšanas principu, neiedziļinoties lietas apstākļos un pieejot tās izskatīšanai formāli, vadoties tikai no atbildētāja paskaidrojumiem un nepieprasot tos pamatojošus pierādījumus, kā arī noraidot vai vispār neizskatot pieteicējas sniegtos argumentus un pierādījumus.

[8.2] Kritēriji, kādā kārtībā izskatāmi privatizācijas pieteikumi, ir noteikti likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 2.pantā un Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta trešajā daļā, no kuriem izriet, ka privatizācijas mērķis ir pēc iespējas samazināt to nekustamā īpašuma objektu daudzumu, kas pieder valstij un pašvaldībai, un samazināt valsts un pašvaldības darbību kā komersantiem, lai valsts un pašvaldība varētu darboties tikai tai uzdoto funkciju realizēšanā.

Pašvaldībai, lemjot par atteikumu nodot kādu objektu privatizācijai, ir jāpamato, kādam nolūkam šis objekts pašvaldībai būs nepieciešams, savukārt, ja šāds pamatojums nav pietiekams, tad ir jālemj par objekta nodošanu privatizācijai, lai sasniegtu likumā „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" noteikto privatizācijas mērķi. Tiesai ir jāveic kontrole pār šāda pašvaldības izdota administratīvā akta tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros.

Lēmumā norādītais pamatojums ir vairāk nekā apšaubāms, jo faktiskie apstākļi norāda uz to, ka pašvaldība nav paredzējusi izmantot šo objektu izglītības nodrošināšanai. Šis pamatojums ir tikai formāls iemesls, lai pašvaldībai būtu iemesls objektu nenodot privatizācijai un vēlāk to atsavināt dārgāk saskaņā ar Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likuma normām.

[8.3] Tiesa nav vērtējusi pretrunas starp Lēmumu un Rīgas rajona padomes tiesai sniegtajiem paskaidrojumiem.

Lēmumā norādīts, ja nekustamais īpašums tiktu nodots privatizācijai, pastāv iespēja, ka tas turpmāk netiktu izmantots Skolas funkciju nodrošināšanai un Skolai būtu jāmeklē citas telpas un jānomā zeme, bet paskaidrojumos tiesai Rīgas rajona padome norādījusi, ka Skolas izglītības programmu kvalitatīvai realizācijai Objekts turpmāk ir nepieciešams sporta, rehabilitācijas un darba iemaņu veidošanai atbilstoši celtnes būvei un šobrīd šādu nodarbību nodrošināšanai telpu nav, tas ir vienīgais Skolai blakus esošais un pašvaldībai piederošais zemesgabals, uz kura ir iespējama attiecīgas celtnes izbūve.

Tātad pašvaldība Lēmumā apgalvo, ka zemesgabals jau tiek izmantots Skolas funkciju nodrošināšanai, bet paskaidrojumos norāda, ka pašvaldība tikai gatavojas turpmāk izmantot zemesgabalu sporta, rehabilitācijas un darba iemaņu veidošanai atbilstošas celtnes izbūvei.

Tiesa šādu formālu pamatojumu ir uzskatījusi par pietiekamu, lai konstatētu, ka uz Objektu ir attiecināmi visi priekšnosacījumi, lai Objektā būtu iespējams realizēt to autonomo pašvaldības funkciju, kuru ieplānojusi veikt atbildētāja (sprieduma 16.punkts) un ka Lēmumā atbildētāja ir izvērsti norādījusi gan mērķi, kura nodrošināšanai Objektu nepieciešams saglabāt pašvaldības īpašumā, gan veidu, kādā tas tiks realizēts (sprieduma 15.punkts).

[8.4] Nevar piekrist tiesas sprieduma 15.punktā izdarītajam atzinumam, ka autonomo pašvaldības funkciju veikšana Objektā var būt arī nākotnes jautājums vai plāns, kas paredzēts teritoriālās plānošanas dokumentos gan reģionālajā līmenī, gan pašvaldību līmenī, un šim mērķim Objekts tiek rezervēts jau laikus. Šādi nepamatoti paplašinot Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta trešās un sestās daļas normu interpretāciju, tām vispār zūd jēga un tas kļūst par formālu pienākumu, tāpēc pašvaldībai vienmēr un visos gadījumos būs iespējams norādīt, ka Objekts ir nepieciešams pašvaldības vajadzībām.

Turklāt nevienā no šobrīd esošajiem teritoriālās attīstības plānojumiem, ne arī iesniegtajos grozījumos Stopiņu novada teritoriālajā plānojumā nav paredzēta šāda objekta izbūve un atbildētāja arī nav iesniegusi nevienu pamatojošu dokumentu vai pierādījumu, kas apliecinātu, ka solījums celt minētās celtnes Skolas bērniem nav tikai tukši solījumi. Kā vienīgais pamatojums, ka, iespējams, Rīgas rajona padome ir gribējusi kaut ko būvēt, ir neliels ieraksts 1996.gada 20.septembra Valdījuma līguma Nr.39 pielikumā par nepieciešamību izskatīt jautājumu par līdzekļu iedali sporta un rehabilitācijas centra ierīkošanai.

Minētais nevar kalpot par pierādījumu tam, ka Objekts ir nepieciešams pašvaldības funkcijas – gādāt par iedzīvotāju izglītību – nodrošināšanai.

[8.5] Tiesa nav ņēmusi vērā pieteicējas norādīto, ka starp Objektu un Skolu atrodas asfaltēts ceļā ar lielu satiksmes intensitāti un tādējādi būtu noskaidrojams jautājums, kā pašvaldība nodrošinātu, lai bērni droši un neskarti

šķērsotu šo ceļu no Skolas uz sporta centru, kuru pašvaldība plānojusi uzbūvēt ceļam otrā pusē.

Tāpat tiesa nav ņēmusi vērā, ka Stopiņu novada dome ir paredzējusi veikt grozījumus teritorijas plānojumā un zemesgabala izmantošanu no sabiedrisko objektu apbūves teritorijas (kas paredz sabiedriskas nozīmes objektu apbūvi) mainīt uz jauktas darījumu, sabiedrisko un dzīvojamo objektu apbūves teritoriju (kas jau pieļauj darījumu un komerciestāžu, daudzdzīvokļu māju apbūvi). Tātad pašvaldība jau no sākuma zināja, ka zemesgabals netiks izmantots izglītības funkcijas nodrošināšanai un tā ir apzināti maldinājusi gan tiesu, gan pieteicēju, gan sabiedrību. Šāda pašvaldības rīcība nav savienojama ar labas pārvaldības principu.

[8.6] Pašvaldība apzināti veica darbības un kavēja nomas līguma pagarināšu ar pieteicēju, apzinoties, ka nomas līguma pagarināšanas un ierakstīšanas zemesgrāmatā gadījumā pieteicējai radīsies pirmpirkuma tiesības uz Objektu.

[9] Par apelācijas sūdzību sniegtajos paskaidrojumos Ministru kabinets atsaucas uz Administratīvajai rajona tiesai sniegtajiem argumentiem, papildus norādot, ka saskaņā ar Rajonu pašvaldību reorganizācijas likuma 12.panta pirmo daļu rajona pašvaldība nekustamo īpašumu no šā likuma spēkā stāšanās dienas, tas ir, 2008.gada 10.jūlija, līdz attiecīgā nekustamā īpašuma nodošanas dienai var atsavināt tikai ar Ministru kabineta piekrišanu.

Ministru kabinetam nav no ārējiem normatīvajiem aktiem izrietoša pienākuma piekrist vai nepiekrist pašvaldībai piederoša īpašuma objekta privatizācijai. Tādējādi pieteicējas prasījums uzlikt par pienākumu Ministru kabinetam piekrist īpašuma objekta privatizācijai nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā un tiesvedība daļā pret Ministru kabinetu ir izbeidzama, pamatojoties uz APL 282.panta 1.punktu.

[10] Rīgas rajona padome paskaidrojumos nepiekrīt apelācijas sūdzībai turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[10.1] Pieteicēja nepamatoti norādījusi, ka tiesa ir pārkāpusi APL 107.panta otrajā daļā noteikto tiesas pienākumu noskaidrot objektīvo patiesību, kā arī tiesa ir formāli vērtējusi tikai atbildētāja sniegtos paskaidrojumus un Lēmuma pamatojumu, neņemot vērā pieteicējas argumentus par to, ka pašvaldībai nav bijis mērķis, vēlēšanās un reāla iespēja un nodoms Objektu izmantot izglītības nodrošināšanas funkciju izpildei.

Pieteicēja neiesniedza nevienu pierādījumu, kas pamatotu minētos apgalvojumus.

Tiesas sēdē Rīgas rajona padomes pārstāve sniedza paskaidrojumus par to, kādēļ minētais strīdus objekts tika iznomāts vairākus gadus, ka pašvaldība ierobežotu naudas līdzekļu dēļ nevarēja veikt būvniecības darbus, taču Skolā pakāpeniski tiek plānoti un veikti būvniecības darbi, ko apliecina lietas materiālos esošais 2008.gada 8.janvāra Uzņēmuma līgums Nr.L/2-1.

[10.2] Par Objektu ir noslēgts 2009.gada 1.jūlija līgums Nr.01/07/SK A par Skolas angāra (kadastra Nr.*/kadastra numurs/*) rekonstrukcijas pirmsprojekta

būves meta izgatavošanu ar mērķi rekonstruēt angāru par ēku, kas piemērota sporta nodarbībām bērniem ar speciālām vajadzībām, ar izpildes termiņu 20 darba dienas.

Pašvaldība nemainīs atļautās izmantošanas mērķi zemesgabalam.

[11] Ar Administratīvās apgabaltiesas (turpmāk – apgabaltiesa) 2010.gada 25.februāra tiesas sēdē pieņemto lēmumu atbildētāji – Ministru kabinets un Rīgas rajona padome aizstāti ar atbildētāju Stopiņu novada domi (*2.sējuma 10.-11.lapa*).

[12] Uz apgabaltiesas sēdi pieteicējas pārstāve nav ieradusies. 2010.gada 20.maijā apgabaltiesā saņemts pieteicējas pilnvarotās pārstāves zvērinātas advokātes Maritas Purviņas iesniegums par lietas izskatīšanas atlikšanu. Apgabaltiesa, nekonstatējusi nevienu no APL 268. un 269.pantā norādītajiem lietas izskatīšanas atlikšanas iemesliem, nolēma izskatīt lietu bez pieteicējas pārstāves klātbūtnes.

Stopiņu novada domes pārstāve pieteikumu un apelācijas sūdzību neatzina uz Rīgas rajona padomes Lēmumā un paskaidrojumos tiesai sniegto argumentu pamata.

Motīvu daļa

[13] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies administratīvā procesa dalībnieka paskaidrojumus, apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[14] APL 307.panta ceturtā daļa paredz, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Apgabaltiesa, pārbaudot pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu (šī sprieduma [7] punkts), atzīst, ka tiesa ir pareizi novērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus. Apgabaltiesa pirmās instances tiesas pamatojumu atzīst par pareizu un pilnībā pietiekamu, tāpēc pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un to neatkārto.

[15] Apgabaltiesa apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu, ņemot vērā turpmāk norādītos apsvērumus.

[15.1] Apgabaltiesa uzskata, ka konkrētajā lietā ir iegūti pietiekoši pierādījumi faktam, ka Objekts pašvaldībai ir nepieciešams un tas tiks izmantots pašvaldības funkciju nodrošināšanai. Tas, ka šobrīd Objekts šīs funkcijas nepilda, nevar būt šķērslis atteikumam nodot Objektu privatizācijai.

Senāts savā praksē ir norādījis, ka privatizācijas atteikuma pamatojumam nepietiek tikai ar norādi uz kādu no funkcijām, bet īpašuma objekta nepieciešamība noteiktas funkcijas pildīšanai ir jāpamato ar konkrētiem

apstākļiem un norādēm, kādā veidā objekts tiks izmantots. Turklāt šādai nepieciešamībai ir jābūt tagad vai vismaz paredzamā nākotnē esošai, nevis pamatotai ar varbūtību un iespējamiem plāniem kaut kad nākotnē (*sk. Senāta 2009.gada 23.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-278/2009 9.punktu*).

Tātad tiesu praksē ir atzīts, ka pašvaldība var tikai plānot to, kādā veidā tiks izmantots privatizācijai nenodotais objekts, bet šiem plāniem ir jābūt pierādāmiem, ticamiem un iespējamiem. Par pierādījumu var kalpot gan teritoriālās plānošanas dokumenti, gan pašvaldības budžeta dokumenti, kur tiek ieplānoti līdzekļi konkrētiem projektiem, kā arī citi pierādījumi.

Konkrētajā gadījumā par to, ka atbildētāja plāni nav tikai varbūtība vai iespējamība, liecina ne tikai 1996.gada 20.septembra valdījuma līguma pielikumā iekļautā frāze, ka nepieciešams izskatīt jautājumu par līdzekļu iedali sporta un rehabilitācijas centra ierīkošanai (*1.sējuma 45.lapa*), bet arī tas, ka kopš 2006.gada 31.decembra Objekts vairs netiek iznomāts pieteicējai, kā arī 2009.gada 1.jūlijā noslēgtais līgums par to, ka tiks veikta Skolas rekonstrukcijas pirmsprojekta būves meta izgatavošana ar mērķi rekonstruēt Objektu par ēku, kas piemērota sporta nodarbībām bērniem ar speciālām vajadzībām (*1.sējuma 200.lapa*). Kā to norādīja tiesas sēdē atbildētāja pārstāve, mets tika izstrādāts jau 2009.gada 20.jūlijā, kam sekos publiskā iepirkuma process par pilna tehniskā projekta izstrādi.

Turklāt nav mazsvarīgs fakts, ka Objekta izmantošana Skolas vajadzībām ir reāli iespējama, par ko liecina gan fakts, ka Objekts ir Skolas valdījumā un visam Skolas ēku kompleksam piekrītoša ēka, gan arī tas, ka Objekts atrodas sabiedrisko iestāžu apbūves teritorijā, par ko liecina Stopiņu novada domes 2009.gada 16.decembra saistošie noteikumi Nr.29 „Stopiņu novada teritorijas plānojuma ar 2009.gada grozījumiem grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" (sk. interneta mājas lapu: http://www.stopini.lv/public/25388.html), kur, pretēji pieteicējas norādītajam, sabiedrisko objektu apbūves teritorija nav mainīta uz jauktas darījumu, sabiedrisko un dzīvojamo objektu apbūves teritoriju.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa noraida pieteicējas argumentus par to, ka faktiskie apstākļi neliecina par to, ka pašvaldība būtu plānojusi izmantot Objektu izglītības vajadzībām, un ka Lēmumā norādītais pamatojums ir tikai formāls iemesls Objekta nenodošanai privatizācijai.

[15.2] Apgabaltiesa nesaskata pieteicējas norādītās pretrunas (sk. šī sprieduma [8.3] punktu) Lēmumā un paskaidrojumos, jo no Lēmuma kopumā neizriet fakts, ka Objekts pašreiz tiek izmantots Skolas vajadzībām.

[15.3] Apgabaltiesas ieskatā šajā lietā nav nozīmes faktam, ka Skolas teritoriju šķērso ceļš, tādējādi apgrūtinot pieeju Objektam. Minētais fakts, ir tehniskas dabas jautājums, ko ir iespējams atrisināt, projektējot Objekta rekonstrukciju un piemērojot to Skolas vajadzībām. Tikai gadījumā, ja šķērslis nebūtu novēršams, tādējādi mainot Objekta izmantošanas iespējas, tad šis fakts varētu tikt ņemts vērā, novērtējot, vai vispār Objektu ir iespējams izmantot pašvaldības norādītajiem mērķiem. Taču konkrētajā gadījumā apgabaltiesa nesaskata nepārvaramus šķēršļus, kas liegtu Skolai objektu izmantot paredzētajiem mērķiem.

[15.4] Konkrētajā lietā nav svarīgs strīds par pirmpirkuma tiesībām, jo šādas tiesības rodas tikai tajā brīdī, kad īpašuma objekts tiek nodots privatizācijai. Savukārt tiesiskās attiecības, kas izriet no nomas līguma, pieteicējai jārisina civiltiesiskā kārtībā.

[16] Ievērojot iepriekš konstatēto, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu ir noraidāms.

Tā kā atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskums pārbaudāms, skatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nevis vērtējams kā patstāvīgs prasījums par administratīvā akta atcelšanu, jo iestādes izdotais atteikums nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets, bet abi prasījumi kopā veido vienu prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, atsevišķa lemšana par Lēmuma atcelšanu nav nepieciešama.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Kernauto" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Spriedumu 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	Dz.Amerika
Tiesneses	*(paraksts)*	Ļ.Kušnire
	(paraksts)	L.Slica

NORAKSTS PAREIZS:
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese Dz.Amerika
Rīgā, 2010.gada 28.jūnijā